

Додаток до листа Департаменту
соціального захисту населення
обласної державної адміністрації
від _____ № _____

Інформація

Про стан виконання у 2016 році Програми заходів облдержадміністрації щодо виконання Державної цільової програми «Національний план дій з реалізації Конвенції про права інвалідів на період до 2020 року» в Чернігівській області на період до 2020 року

№ п/п	Зміст заходу	Термін Виконання	Виконання
1.	Забезпечення обласних центрів медико-соціальної експертизи належною матеріально-технічною базою з метою удосконалення процесу проведення медико-соціальної експертизи населення в області.	Постійно	Відповідно до рішення Колегії Міністерства охорони здоров'я України від 02.11.2012, покращено матеріально-технічну базу обласного Центру медико-соціальної експертизи. Налагоджено безперебійний доступ до мережі інтернет для наповнення в електронному режимі Централізованого банку даних з проблем інвалідності, що дає змогу максимально отримувати інформацію про забезпечення інвалідів технічними та іншими засобами реабілітації, санаторно-курортним оздоровленням, тощо. Обласний Центр медико-соціальної експертизи в достатній кількості забезпечений автотранспортом, що дає змогу своєчасно та першочергово проводити виїзди для огляду тяжкохворих інвалідів у віддалених районах та містах області. Протягом 2016 року лікарями Центру проведено 392 виїзних засідання.
2.	Забезпечення своєчасного проведення медико-соціальної експертизи та своєчасного складання індивідуальних програм реабілітації інвалідів.	Постійно	Протягом 2016 року на діючих комісіях обласного Центру медико-соціальної експертизи складено та видано інвалідам 17097 індивідуальних програм реабілітації. Визначено потребу в таких засобах реабілітації, як: - відновна терапія – 17079; - реконструктивна хірургія – 332; - визначені рекомендації з працевлаштування – 3802, в т.ч. у спеціально створених умовах праці на виробництві – 1, удома – 3; - рекомендації з профнавчання – 159; - соціальної реабілітації – 6934; - допоміжні засоби для ходьби – 2208; - протезно-ортопедичними виробами – 1289;

			- сурдотехнікою – 97; - тифлотехнікою – 148; - засобами зв'язку – 13; - технічними засобами реабілітації – 802, у т.ч.: отримання крісла-коляски – 692; - пристосування житла до можливості інваліда – 19; - забезпечення санаторно-курортними путівками – 1699. Лікарсько-консультативною комісією обласної дитячої лікарні у 2016 році проведено 93 засідання, розглянуто 650 справ дітей-інвалідів, на які складені індивідуальні програми реабілітації.
3.	Проведення обласним центром медико-соціальної експертизи якісної медико-соціальної експертизи учасникам антитерористичної операції та тимчасово переміщеним особам, з метою наближення медико-соціальної експертизи до осіб, що претендують на встановлення інвалідності, проведення виїзних засідань на базі районних лікувально-профілактичних закладів.	Постійно	Обласна медико-соціальна експертна комісія № 1, за якою закріплено огляд учасників антитерористичної операції та забезпечення супроводу в отриманні соціальних пільг та покращення надання реабілітаційних послуг, співпрацює з громадською організацією «Армії Гідності-Справедливість». З цього приводу укладено договір про співпрацю між обласним Центром медико-соціальної експертизи та керівником даної громадської організації. Огляд осіб, що приймали участь в антитерористичній операції проводиться в окремий день із залученням психолога обласного Центру медико-соціальної експертизи та в присутності представника громадської організації. З метою проведення медико-соціальної експертизи за місцем проживання осіб, що приймали участь в антитерористичній операції обласна медико-соціальна експертна комісія № 1 виїздить в райони області. Так, протягом 2016 року були проведені виїзди в Бахмацький, Менський, Ніжинський, Прилуцький та Чернігівський райони.
4.	Проведення моніторингу виконання індивідуальних програм реабілітації інвалідів на первинному, вторинному та третинному рівні надання медичної допомоги в лікувально-профілактичних закладах області.	Постійно	В області організовано та налагоджено роботу щодо оформлення та виконання індивідуальних програм реабілітації інвалідів на первинному, вторинному та третинному рівнях надання медичної допомоги. Проводиться постійний моніторинг виконання індивідуальних програм реабілітації інвалідів. Протягом 2016 року діючими комісіями обласного Центру медико-соціальної експертизи перевірено 12302 індивідуальних програм реабілітації на предмет надання медичної допомоги.
5.	Заповнення індивідуальних програм	Постійно	Індивідуальні програми реабілітації інвалідів обов'язково включають

	реабілітації інвалідів для осіб з інвалідністю з числа учасників антитерористичної операції з врахуванням необхідності у психологічної корекції або психологічного патронажу, та потребу в технічних та інших засобах реабілітації.		в себе здійснення психологічної корекції та психологічного патронажу для осіб з числа учасників антитерористичної операції. Протягом 2016 року з метою встановлення та продовження інвалідності оглянуто 190 осіб, що приймали участь в зоні проведення антитерористичної операції. Всім учасникам антитерористичної операції, які визнані інвалідами складено індивідуальні програми реабілітації, в яких визначено послуги: - медична реабілітація – 184; - реконструктивна хірургія – 6; - психологічний патронаж – 88; - технічні засоби реабілітації: - палиці – 6; - милиці – 1; - протезні вироби – 16; - допоміжні засоби для ходьби – 13; - крісло-коляска – 1. - забезпечення санаторно-курортними путівками – 121; - працевлаштування – 35.
6.	Забезпечення технічними та іншими засобами реабілітації осіб з інвалідністю, у тому числі з числа учасників антитерористичної операції та внутрішньо переміщених осіб, відповідно до медичних показань, визначених індивідуальними програмами реабілітації інвалідів.	Постійно	В Чернігівській області проживає 82,8 тис. осіб з інвалідністю, із них 4,2 тис. дітей-інвалідів. Для забезпечення технічними та іншими засобами реабілітації в місцевих органах соціального захисту населення на обліку перебуває 18,2 тис. осіб з інвалідністю, дітей з інвалідністю та інших осіб, із них 21 внутрішньо переміщена особа. На підставі медичних показань місцевими управліннями соціального захисту населення у 2016 році даній категорії громадян видані направлення до підприємств-виробників на виготовлення 24,4 тис. одиниць технічних та інших засобів реабілітації. Із них виготовлено та видано 17,3 тис. одиниць виробів. Взято на облік 23 особи з числа учасників антитерористичної операції, із яких 17 - повністю забезпечені необхідними засобами реабілітації, для інших вироби в процесі виготовлення. В закладах охорони здоров'я області на обліку перебуває 1116 осіб з інвалідністю, у тому числі учасники антитерористичної операції та

		внутрішньо переміщені особи, та 46 дітей-інвалідів, які потребують забезпечення виробами медичного призначення. Протягом 2016 року особи з інвалідністю, які перебувають на обліку, одержали 536 одиниць засобів медичного призначення, на що використано 468,6 тис. гривень. На диспансерному обліку зі зниженням слуху перебувала 341 дитина з інвалідністю, яких забезпечено слуховими апаратами на 100 % та 20 дітей слухопротезовано за рахунок коштів обласного бюджету. В області 194 дитини, хворих на цукровий діабет, забезпечено високоякісними інсулінами у повному обсязі за пільговими рецептами ендокринологів за місцем проживання дитини. Всі новонароджені діти області проходять скринінгове обстеження на гіпотеріоз та фенілкетонурію з метою попередження фізичної та розумової відсталості. За 2016 рік виявлено 1 випадок захворювання дітей на фенілкетонурію. Діти з фенілкетонурією повністю забезпечені спеціальними адаптованими сумішами для харчування за рахунок коштів державного та обласного бюджетів. Зареєстровано 9 дітей з муковісцидозом, із них 2 дітей забезпечуються з державного бюджету препаратом креозим, решта – за кошти місцевого бюджету. У 2016 році профінансовано з державного бюджету 434,9 тис. гривень. Із 10 дітей з первинним вродженим імунodefіцитом, 2 – потребують і отримують замісну терапію нормальним імунoglobulinом людини. В області обліковується 10 дітей, хворих на гемофілію та 3 дитини з хворобою Віллібранда. Отримують профілактичне лікування 5 дітей до 2 років. У 2016 році з державного бюджету було виділено 35674,9 тис. гривень. Під диспансерним наглядом знаходиться 9 дітей з діагнозом «Анофтальм». Фахівцями центру ретинопатії недоношених м. Києва у 2016 році 6 дітям проведено лазеркоагуляція сітки. Всі діти з анофтальмами, які потребували протезування, забезпечені протезами очей за рахунок Фонду соціального захисту інвалідів.
--	--	--

7.	Вжиття в установленому порядку заходів для забезпечення психологічної та професійної реабілітації осіб з інвалідністю, у тому числі з числа учасників антитерористичної операції та внутрішньо переміщених осіб.	Постійно	Для професійної реабілітації та навчання інваліди та діти-інваліди направляються до Всеукраїнського та регіональних центрів професійної реабілітації, де здійснюється їх професійна підготовка за професіями, що відповідає їх стану здоров'я, функціональним можливостям та є актуальними на ринку праці. Впродовж 2016 року на професійне навчання направлено 8 осіб з інвалідністю. В рамках реалізації бюджетної програми КПКВ 2505150 «Заходи із психологічної реабілітації, соціальної та професійної адаптації учасників антитерористичної операції та забезпечення постраждалих учасників антитерористичної операції санаторно-курортним лікуванням» у 2016 році до реабілітаційних закладів було направлено 238 осіб з числа учасників антитерористичної операції, із яких 212 – отримали дані послуги; 200 учасників антитерористичної операції пройшли навчання за професією водій автотранспортних засобів різних категорій.
8.	Забезпечення санаторно-курортним лікуванням осіб з інвалідністю, у тому числі з числа учасників антитерористичної операції та внутрішньо переміщених осіб.	Постійно	В органах соціального захисту населення для забезпечення санаторно-курортним лікуванням обліковується 4,1 тис. осіб із числа інвалідів, ветеранів війни та інших пільгових категорій громадян, яким у минулому році видано 656 санаторно-курортних путівок. Протягом 2016 року учасникам антитерористичної операції видано 188 путівок, з них 32 – закуплені за рахунок коштів місцевого бюджету. Правом на виплату компенсації замість санаторно-курортного лікування скористалося 1267 осіб, які отримали компенсаційні виплати на загальну суму 441,4 тис. гривень. Протягом 2016 року оздоровлено 258 дітей-інвалідів, в тому числі: 242– у санаторних установах Міністерства охорони здоров'я та управління охорони здоров'я, та 16 – у санаторних установах за путівками Фонду соціального страхування.
9.	Здійснення направлень для проходження соціальної реабілітації дітей-інвалідів до Обласного центру соціальної реабілітації дітей-інвалідів.	Постійно	Для отримання послуг із соціальної, фізичної та психолого-педагогічної реабілітації протягом 2016 року місцевими органами соціального захисту населення направлено до Обласного центру соціальної реабілітації дітей-інвалідів 911 дітей з інвалідністю та дітей групи ризику до 2-х років.
10.	Здійснення контролю за забезпеченням інтернатними закладами виконання	Постійно	Проведення комплексу реабілітаційних заходів в дитячих будинках-інтернатах системи соціального захисту населення відбувається відповідно

	індивідуальних програм реабілітації дітей-інвалідів згідно з медичними рекомендаціями.		до індивідуального плану реабілітації. В установах створено психолого-медико-педагогічну комісію з числа фахівців закладу, де два рази на рік всі діти проходять індивідуальне обстежування, у процесі чого заповнюється карта індивідуального обстеження та розроблюється реабілітаційний план. Постійно здійснюється контроль управлінням освіти і науки обласної державної адміністрації щодо виконання підпорядкованими інтернатними закладами індивідуальних програм реабілітації дітей-інвалідів згідно з медичними рекомендаціями. Відповідно до висновку психолого-медико-педагогічної консультації та за згодою батьків для дітей з особливими освітніми потребами педагогічні працівники, у тому числі вчителі-дефектологи, розробляють індивідуальну (адаптовану) навчальну програму з урахуванням навчальних програм загальноосвітніх навчальних закладів, яка затверджується керівником навчального закладу та переглядається двічі на рік (у разі потреби частіше) з метою її коригування.
11.	Здійснення контролю за умовами проживання та розвитку дітей з інвалідністю, які перебувають в дитячих будинках-інтернатах системи соціального захисту населення.	Постійно	З метою покращення обслуговування та проживання осіб в інтернатних установах системи соціального захисту населення в області створено Наглядову раду за діяльністю інтернатних установ у складі представників Департаменту соціального захисту населення обласної державної адміністрації, управлінь: охорони здоров'я та освіти і науки, служби у справах дітей, громадських організацій та засобів масової інформації.
12.	Сприяння проведенню громадського контролю за діяльністю установ та закладів, в яких особи з розумовою відсталістю та психічними розладами перебувають цілодобово (інтернатних установах), шляхом активізації роботи Наглядової ради за діяльністю інтернатних установ системи соціального захисту населення.	Постійно	В області функціонує 3 психіатричні лікарні та 5 психоневрологічних інтернатів, де особи з розумовою відсталістю та психічними розладами перебувають цілодобово та отримують належний догляд. В усіх закладах створено громадські (підкувальні) ради.
13.	Забезпечення пріоритетності використання коштів, що виділяються області за бюджетним напрямком фінансування «Комплексне медико-	Постійно	В стаціонарних відділеннях, де перебувають хворі з онкопатією, інформація про наявність медичних препаратів розміщена на стендах у доступних місцях. Так, за рахунок коштів державного бюджету 134 дитини, хворих на

	санітарне забезпечення та лікування онкологічних хворих із застосуванням високовартісних медичних технологій громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи», з метою проведення якісного стаціонарного лікування інвалідів-чорнобильців першої категорії, захворювання яких пов'язані із наслідками аварії на Чорнобильській АЕС.		злоякісні новоутворення, були забезпечені лікарськими засобами та виробами медичного призначення на суму 6980,1 тис. гривень. Обласним центром радіаційного захисту та оздоровлення населення у 2016 році на стаціонарне лікування інвалідів-чорнобильців першої категорії, за бюджетним напрямком фінансування «Комплексне медико-санітарне забезпечення та лікування онкологічних хворих із застосуванням високовартісних медичних технологій громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи» було виділено 275, 471 тис. гривень.
14.	Здійснення першочергового розгляду звернень щодо реєстрації, переведення та призначення державних соціальних виплат внутрішньо переміщеним особам, у тому числі з числа осіб з інвалідністю, та забезпечення їм виплати державних допомог за тимчасовим місцем проживання.	Постійно	Під особливим контролем системи соціального захисту знаходиться питання надання допомоги внутрішньо переміщеним особам. Призначення і виплати всіх видів державних допомог громадянам, що переселилися з Автономної Республіки Крим, міста Севастополя та Донецької і Луганської областей за місцем тимчасового перебування та розгляд їх звернень проводиться у першочерговому порядку. При цьому надається допомога заявникам в отриманні відповідних документів. На даний час органами соціального захисту населення надано допомогу 1198 особам щодо продовження виплати державних соціальних допомог за місцем тимчасового проживання. За щомісячною адресною допомогою особам, які переміщуються з тимчасово окупованої території України та районів проведення АТО, для покриття витрат на проживання, в тому числі на оплату житлово-комунальних послуг, звернулась 6381 сім'я. В приміщеннях управлінь соціального захисту населення області оформлені стенди з інформаційно-роз'яснювальними матеріалами щодо призначення різних видів державних допомог. Активно працюють телефони «гарячих ліній», по яких громадяни отримують кваліфіковані консультації щодо порядку отримання державних допомог та мають можливість записатись на прийом у зручний для них час.
15.	Планування видатків для надання фінансової підтримки громадським організаціям інвалідів та ветеранів під час формування місцевих бюджетів.	Постійно	У 2016 році на надання фінансової підтримки громадським організаціям інвалідів та ветеранів з місцевих бюджетів області було спрямовано 2 334,5 тис. грн, що на 770,8 тис.грн або 49,3% більше ніж у 2015 році.

16.	Реорганізація Прилуцького дошкільного навчального закладу «Дитячий будинок інтернатного типу» та Чернігівської, Березнянської спеціальних загальноосвітніх шкіл-інтернатів у навчально-реабілітаційні центри з метою реалізації права на освіту дітей з особливими потребами, зумовленими складними вадами розвитку, забезпечення їх інтеграції в суспільство шляхом здійснення комплексної реабілітації.	Протягом 2016-2020 років	З метою реалізації права на освіту дітей з особливими потребами, зумовленими складними вадами розвитку, забезпечення їх інтеграції в суспільство управлінням освіти і науки обласної державної адміністрації проводиться реорганізація інтернатних закладів. Протягом останніх трьох років було реорганізовано: Прилуцький дошкільний навчальний заклад «Дитячий будинок інтернатного типу» у комунальний заклад «Прилуцький навчально-реабілітаційний центр»; Борзнянську, Черешенську, Городнянську загальноосвітні школи-інтернати I-III ступенів у спеціалізовані загальноосвітні школи-інтернати з поглибленим вивченням окремих предметів та курсів; Чернігівську спеціальну загальноосвітню школу-інтернат I-III ступенів, Березнянську, Городнянську, Сосницьку та Удайцівську спеціальні загальноосвітні школи-інтернати I-II ступенів – у навчально-реабілітаційні центри.
17.	Забезпечення державних освітніх гарантій дітям з особливими потребами з метою здійснення комплексної реабілітації таких дітей, набуття ними побутових та соціальних навичок, здобуття професій відповідно до стану їх здоров'я. Створення умов для реалізації та поширення моделі інтегрованого та інклюзивного навчання дітей у дошкільних та загальноосвітніх навчальних закладах з використанням навчально-методичного потенціалу спеціальних загальноосвітніх шкіл-інтернатів та напрацьованого досвіду із комплексної реабілітації учнів (вихованців).	Постійно	В області реалізуються заходи щодо створення системи інклюзивного навчання. Управлінням освіти і науки обласної державної адміністрації видано накази від 24.09.2012 р. №393 «Про затвердження Плану заходів щодо впровадження інклюзивного навчання в загальноосвітніх навчальних закладах на 2012-2014 роки» та від 16.02.2016 р. № 72 «Про затвердження обласного Плану заходів щодо забезпечення права на освіту дітей з особливими освітніми потребами в загальноосвітньому просторі». На виконання Закону України «Про дошкільну освіту» відкрито 8 інклюзивних груп: у ДНЗ №52 та №37 м. Чернігова, у Київському ДНЗ Чернігівського району, Городнянському ДНЗ №4, Семенівському ДНЗ «Сонечко» та ДНЗ №17 м. Ніжина, у яких виховується 8 дітей з особливими освітніми потребами, введено 5 посад асистента вихователя. Крім того, для дітей дошкільного віку з особливими освітніми потребами в області функціонують 47 дошкільних навчальних закладів комбінованого типу, в яких діють 90 груп. У 2016-2017 навчальному році у 20 районах та 4 містах області у 62 загальноосвітніх навчальних закладах (90 класів) для 113 учнів з особливими освітніми потребами організовано навчання за інклюзивною формою. Для 281 дитини з особливими освітніми потребами навчання організовано за індивідуальною формою вдома. На базі Городнянської спеціалізованої загальноосвітньої школи-

			інтернату I-III ст., Чернігівської загальноосвітньої школи-інтернату I-III ст., ЗОШ I-III ст. №№ 5, 24, 30, 33 м. Чернігова функціонують 18 спеціальних класів (199 учнів) для дітей із затримкою психічного розвитку. Продовжується соціалізація дітей з особливими потребами шляхом їх залучення до гурткової роботи, спортивних змагань, різноманітних виховних заходів, шкільних свят, виставок робіт, вікторин, конкурсів, учнівських олімпіад, науково-експериментальної роботи, а також до участі у конференціях тощо.
18.	Забезпечення кваліфікованого психолого-педагогічного супроводу дітей, у тому числі з інвалідністю, які навчаються за індивідуальною та інклюзивною формами, та їх батьків.	Постійно	У навчальних закладах області створено необхідні умови з урахуванням особливостей розвитку дитини: доступність будівель і приміщень, використання відповідних форм і методів навчально-виховної роботи, психолого-педагогічний супровід; налагоджено співпрацю з батьками (особами, які їх замінюють). З метою здійснення психолого-педагогічного супроводу дітей загальноосвітні навчальні заклади, в яких організовано навчання дітей з особливими освітніми потребами, забезпечено відповідними кадрами (практичний психолог, соціальний педагог, дефектолог, асистент вчителя). Для організації інклюзивного навчання введено 82 посади асистента учителя.
19.	Забезпечення підвезення дітей з особливими потребами від місця проживання до місця навчання, зокрема учнів з порушенням опорно-рухового апарату.	Постійно	Забезпечено організованим підвозом дітей з особливими освітніми потребами від місця проживання до місця навчання та у зворотному напрямку, зокрема, учнів з порушеннями опорно-рухового апарату. Управлінням освіти і науки обласної державної адміністрації, керівниками інтернатних закладів постійно вживаються заходи, спрямовані на забезпечення рівного доступу до якісної освіти дітей з особливими освітніми потребами.
20.	Проведення обласного фестивалю художньої творчості вихованців спеціальних загальноосвітніх шкіл-інтернатів «Повір у себе».	Щорічно	За сприяння Управління освіти і науки обласної державної адміністрації щорічно в квітні проводиться фестиваль художньої творчості серед вихованців спеціальних навчальних закладів «Повір у себе». У 2016 році захід проходив на базі спеціальних навчальних закладів під гаслом «Повір у себе та розкрий свої таланти». У ході фестивалю діти з особливими потребами змогли відчувати себе частиною спільної справи, продемонструвати творчий потенціал, різнопланові захоплення.

			У рамках фестивалю було організовано виставки робіт вихованців, звіти гуртків художньої творчості, декоративно-прикладного мистецтва, столярної, швейної майстерності.
21.	Активізація діяльності піклувальних рад спеціальних загальноосвітніх шкіл-інтернатів у частині здійснення громадського контролю за умовами навчання, виховання, реабілітації та проживання дітей, які мають особливі освітні потреби.	Протягом 2016-2020 років	У спеціальних загальноосвітніх школах-інтернатах створено і діють піклувальні ради, які у міру своїх повноважень здійснюють громадський контроль за умовами навчання, виховання, реабілітації та проживання дітей, які мають особливі освітні потреби.
22.	Організація спеціальної підготовки та підвищення кваліфікації педагогічних кадрів для роботи з дітьми, які мають особливості психофізичного розвитку, в умовах інклюзивного навчання у дошкільних, загальноосвітніх, позашкільних навчальних закладах.	Протягом 2016-2020 років	Для організації спеціальної підготовки та підвищення кваліфікації педагогічних кадрів для роботи з дітьми, які мають особливості психофізичного розвитку, в умовах інклюзивного навчання на базі обласного інституту післядипломної педагогічної освіти імені К.Д.Ушинського для всіх категорій педагогічних працівників викладається спецкурс «Основи інклюзивного навчання» де читаються лекції «Навчання та виховання дітей з особливими освітніми потребами», «Особистісно орієнтований підхід як основа організації навчально-виховного процесу з дітьми з особливими освітніми потребами», «Особливості корекційної роботи з аутичними дітьми», «Раннє виявлення дітей з порушеннями психофізичного розвитку.». На курсах підвищення кваліфікації для різних категорій педагогічних працівників, практичних психологів, соціальних педагогів, дефектологів з метою забезпечення соціально-психологічного супроводу дітей з обмеженими фізичними можливостями проводяться лекційні, семінарські, тренінгові заняття.
23.	Розроблення методичних рекомендацій для різних категорій педагогічних працівників щодо організації навчально-виховного, корекційно-відновлювального, реабілітаційного процесу з дітьми, які мають вади розвитку.	Протягом 2016-2020 років	Особливістю навчально-виховного процесу дітей з особливими освітніми потребами є його корекційна складова, яка є невід'ємною частиною навчального плану. Для кожного учня складено індивідуальний навчальний план, де вказано кількість годин корекційно-розвивальних занять з урахуванням рекомендацій психолого-медико-педагогічних консультацій. Для здійснення корекційної роботи з дітьми з особливими освітніми потребами, в тому числі з інвалідністю, у закладах освіти створено необхідне навчально-розвивальне середовище, а саме:

			психологічні та логопедичні кабінети, сенсорні кімнати, кабінети ЛФК та ритміки, спеціальні кімнати психологічного розвантаження. Відповідно до висновку психолого-медико-педагогічної консультації та за згодою батьків для дітей з особливими освітніми потребами педагогічні працівники, у тому числі вчителі-дефектологи, розробляють індивідуальну (адаптовану) навчальну програму з урахуванням навчальних програм загальноосвітніх навчальних закладів, яка затверджується керівником навчального закладу та переглядається двічі на рік (у разі потреби частіше) з метою її коригування. З метою підвищення поінформованості населення про особливі потреби інвалідів, формування поваги до їх прав, особистості та гідності, надання педагогічним працівникам методичної допомоги з питань інклюзивного навчання розповсюджено та активно використовуються навчально-методичні рекомендації «Організація навчання та виховання дітей із порушенням опорно-рухового апарату», «Корекційно-розвивальні методики для роботи з дітьми з порушеннями слуху». Для батьків дітей з особливими освітніми потребами підготовлено рекомендації «Дитяча істерика: чому виникає і як подолати», «Застосування арт-терапевтичних технік для зниження тривожності у дітей», «Психолого-педагогічний супровід агресивної дитини», «Діти та сучасний інформаційний простір: орієнтири психологічної допомоги». У журналі «Педагогічні обрії» надруковано статті «Корекційно-відновлювальна та реабілітаційна робота у спеціальних загальноосвітніх навчальних закладах та навчально-реабілітаційних центрах», «Інноваційні педагогічні технології в управлінні розвитком виховної системи інтернатного закладу».
24	Забезпечення діяльності консультативного пункту «Світло надії» на базі Чернігівської спеціальної загальноосвітньої школи-інтернату I-III ступенів щодо надання інформаційно-консультативної допомоги батькам та педагогічним працівникам загальноосвітніх шкіл з проблем навчання і виховання	Протягом 2016-2020 років	З метою надання інформаційно-консультативної допомоги батькам, методичної, консультативної і практичної допомоги педагогічним працівникам загальноосвітніх навчальних закладів з проблеми навчання і виховання дітей з вадами зору забезпечено діяльність консультативного пункту «Світло надії», що функціонує на базі комунального закладу «Чернігівський навчально-реабілітаційний центр».

	слабозорих та сліпих дітей.		
25	Забезпечення соціально-психологічної, матеріальної та консультативної підтримки сімей, в яких виховуються діти-інваліди.	Постійно	В області реабілітацію дітей з інвалідністю здійснюють 4 центри соціальної реабілітації та ЗОЗ «Реабілітаційний центр ГО ЦМСРДІ “Відродження”», де упродовж 2016 року реабілітаційні послуги отримали 1636 дітей. В комплексі реабілітації здебільшого використовуються не медикаментозні методи: різні види масажу, індивідуальна і групова лікувальна фізкультура, заняття на тренажерах, фізіотерапевтичні та електролікувальні процедури. Широко використовується психоемоційне розвантаження, аутотренінги, раціональна психотерапія та побутова реабілітація. При Козелецькому та Ніжинському центрах соціальної реабілітації дітей-інвалідів запроваджено надання соціальних послуг з денного догляду, де щомісяця отримують послуги 30 дітей. При обласному центрі соціальної реабілітації дітей-інвалідів функціонує відділення соціального патронажу, де протягом 2016 року надано послуги 55 особам. За рахунок коштів державного бюджету у 2016 році 14 дітей пройшли реабілітаційне лікування в Міжнародній клініці відновного лікування в м. Трускавець. З метою соціально-психологічної та консультативної підтримки сімей, де виховуються діти-інваліди центрами соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді області було надано послуги 1981 родині, в яких виховується 2036 дітей з інвалідністю та проведено 130 бесід з членами родин дітей-інвалідів. В органах соціального захисту населення області відповідно до Закону України «Про державну соціальну допомогу інвалідам з дитинства та дітям-інвалідам» у 2016 році допомогу отримувало 12,2 тис. осіб. На виплату всіх видів державних допомог спрямовано 206,2 млн гривень.
26	Надання особам з особливими потребами інформаційно-консультативних та профорієнтаційних послуг з питань навчання та працевлаштування, у т.ч. шляхом проведення тематичних семінарів та	Постійно	Особи з інвалідністю мають вільний доступ до усіх джерел інформації служби зайнятості, для них створений інформаційний куточок з місцем для самостійної роботи, де вони мають змогу ознайомитись з переліком послуг, які надаються службою зайнятості, законодавчими та іншими нормативними документами з питань соціального захисту інвалідів,

	«круглих столів». Ведення інформаційного банку даних щодо всіх охочих навчатися інвалідів.		отримати необхідну інформацію щодо можливості професійної підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації за направленням служби зайнятості, ознайомитись з переліком навчальних закладів України, в яких проводять професійну підготовку громадян цієї категорії, дізнатись про умови направлення на професійне навчання до центрів професійної реабілітації інвалідів тощо. Впродовж 2016 року з 1269 безробітних осіб з інвалідністю, які перебували на обліку в центрах зайнятості області, 1246 осіб (98,2 %) одержали 7,1 тис. різноманітних профорієнтаційних послуг. Зокрема, профінформаційні семінари служби зайнятості відвідали 1096 безробітних осіб з інвалідністю, учасниками консультаційних семінарів стали 778 осіб, в т.ч. 603 особи взяли участь у 70 тематичних семінарах для цієї категорії громадян. Слухачами семінарів з техніки пошуку роботи стали 829 безробітних осіб з інвалідністю, ще 51 особа з метою розвитку комунікативних навичок, впевненості у власних силах та підвищення мотивації у досягненні мети відвідали відповідні тренінги. Фахівці служби зайнятості не оминають профорієнтаційною роботою й дітей-інвалідів з числа учнівської молоді. Так, впродовж січня-грудня 2016 року профорієнтаційними заходами був охоплений 241 учень вказаної категорії, 29 дітей з інвалідністю стали учасниками профорієнтаційних уроків. Загальноосвітні школи-інтернати, в яких навчаються діти вказаної категорії, оснащені програмно-апаратними комплексами „Профорієнтаційний термінал”.
27	Забезпечення своєчасності, повноти та адресності надання соціальних послуг особам з інвалідністю з метою прискорення вирішення проблеми їх зайнятості.	Постійно	При наданні соціальних послуг особам з інвалідністю, особисті консультанти в період підбору роботи, професійного навчання, працевлаштування додержуються всіх вимог чинного законодавства для збереження соціальних гарантій даній категорії громадян. Особисті консультанти здійснюють індивідуальний підхід до кожної такої особи з метою подолання життєвих труднощів, збереження та підвищення їх соціального статусу.
28	Здійснення взаємодії з роботодавцями щодо розширення бази вакансій для працевлаштування осіб з інвалідністю.	Постійно	Постійно ведеться інформаційно-роз'яснювальна робота з роботодавцями щодо подання до центрів зайнятості вакансій для працевлаштування осіб з інвалідністю. Протягом 2016 року до центрів зайнятості області надійшла інформація від роботодавців про наявність

			538 таких вакансій.
29	Залучення осіб з інвалідністю до участі в громадських та інших роботах тимчасового характеру.	Постійно	У громадських роботах та інших роботах тимчасового характеру протягом 2016 року за направленням центрів зайнятості приймали участь 64 особи з інвалідністю.
30	Забезпечення виплати компенсації роботодавцям витрат у розмірі єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування.	Постійно	Протягом 2016 року відповідно до ст. 26 та 27 Закону України «Про зайнятість населення» на нові робочі місця із здійсненням компенсації роботодавцю у розмірі єдиного внеску працевлаштовано 14 безробітних громадян з інвалідністю (як недостатньо конкурентоспроможні на ринку праці) та 1 безробітного (до суб'єкта малого підприємництва в пріоритетних видах економічної діяльності).
31	Забезпечення організації та проведення професійного навчання осіб з інвалідністю на замовлення роботодавців з подальшим гарантованим працевлаштуванням на конкретне робоче місце, а також за рахунок коштів Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування на випадок безробіття, з урахуванням програм професійно-трудової реабілітації.	Постійно	Підвищенню ефективності працевлаштування людей, які мають інвалідність, сприяє розгортання активних програм зайнятості. Загалом протягом 2016 року на замовлення роботодавців за направленням державної служби зайнятості підвищували свою конкурентоспроможність шляхом професійного навчання за професіями (спеціальностями), що користуються попитом на ринку праці 91 особа з інвалідністю, на початок поточного року 87 осіб закінчили навчання та були працевлаштовані.
32	Розширення сфери прикладання праці для осіб з обмеженими фізичними і розумовими можливостями шляхом створення робочих місць за рахунок коштів Фонду соціального захисту інвалідів.	Щорічно	У 2016 році за рахунок коштів Фонду соціального захисту інвалідів створено 3 робочі місця, 1 особа з інвалідністю здобула освіту.
33	Сприяння підтримці підприємницьких ініціатив та розвитку програм самозайнятості осіб з обмеженими фізичними можливостями.	Постійно	Альтернативною формою зайнятості, яка допомагає реалізувати творчий потенціал, є індивідуальна трудова діяльність, або підприємництво. З метою підтримки підприємницьких ініціатив та розвитку програм самозайнятості серед осіб з інвалідністю проводиться відповідна профорієнтаційна робота. В усіх центрах зайнятості області діють куточки для майбутніх бізнесменів, де можна детально ознайомитись з інформаційними матеріалами з питань започаткування та успішного ведення підприємницької діяльності. В інформаційних секторах розміщені буклети та брошури з цієї

			тематики, в бібліотеках центрів зайнятості наявна відповідна методична, науково-популярна та довідкова література. Для осіб, які виявили бажання започаткувати власну справу проводяться індивідуальні профконсультації, в т. ч. із застосуванням профдіагностичних методик, з метою виявлення нахилів, здібностей та готовності осіб до бізнес-діяльності, надається допомога у виборі бізнес-ідеї, складанні бізнес-планів. Роз'яснюється порядок підготовки та подання безробітними до центрів зайнятості потрібних документів і бізнес-планів. Так, впродовж 2016 року 42 особи, які виявили зацікавленість у самостійному започаткуванні власної справи, взяли участь в інформаційних семінарах „Як розпочати свій бізнес?“, в подальшому 13 осіб відвідали консультаційні семінари “Від бізнес ідеї до власної справи”. Крім того, 2 безробітні особи з інвалідністю з числа сільських мешканців відвідали семінари з питань ефективного ведення сільського господарства, 4 особи стали учасниками семінарів з питань організації підприємництва у сфері зеленого туризму. Як результат, нагодою відкрити власну справу за сприяння служби зайнятості, отримавши допомогу по безробіттю одноразово, у 2016 році скористалися 11 осіб з інвалідністю.
34	Забезпечення підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації інвалідів за професіями (спеціальностями), що користуються попитом на ринку праці з урахуванням їх професійних знань, навичок, побажань та рекомендацій медико-соціальних експертних комісій.	Постійно	Для професійної реабілітації та навчання інваліди та діти-інваліди направляються до Всеукраїнського центру професійної реабілітації інвалідів, Вінницького міжрегіонального центру професійної реабілітації інвалідів «Поділля» та інших закладів, які надають послуги з професійної реабілітації, де здійснюється професійна підготовка інвалідів за професіями, що відповідають їх стану здоров'я, функціональним можливостями та є актуальними на ринку праці. Упродовж 2016 року місцевими управліннями соціального захисту населення направлено на професійне навчання в реабілітаційні установи 8 осіб для набуття професій, які є актуальними на ринку праці. Підвищенню ефективності працевлаштування людей, які мають інвалідність, сприяє розгортання активних програм зайнятості. Загалом протягом 2016 року за направленням державної служби зайнятості підвищували свою конкурентоспроможність шляхом професійного навчання за професіями (спеціальностями), що користуються попитом на

			ринку праці 91 особа з інвалідністю, з яких по закінченню навчання станом на 01.01.2017 року 87 осіб були працевлаштовані за направленням центрів зайнятості області. Професійна підготовка здійснювалася за груповою та індивідуальною формою, а також шляхом стажування на робочому місці.
35	Забезпечення реалізації пілотними центрами зайнятості області спільного проекту співробітництва Державної служби зайнятості, Програми розвитку ООН, Міжнародного бюро праці «Соціальна інтеграція людей з інвалідністю шляхом забезпечення доступу до зайнятості» з метою підвищення суспільної ролі людей з інвалідністю як повноправних учасників соціального та економічного життя.	Постійно	Відповідно до наказу Державного центру зайнятості від 24 лютого 2011 року №23 період апробації Моделі працевлаштування та забезпечення зайнятості осіб з інвалідністю та Методології надання центрами зайнятості соціальних послуг людям з інвалідністю тривав з 1 березня по 31 жовтня 2011 року. Апробовані нові методики зарекомендували себе як ефективні, підвищили можливості працевлаштування і скорочення періоду пошуку роботи особами з інвалідністю. Всі здобуті за цей період напрацювання та позитивний досвід з 2012 року запроваджені в роботу базових центрів зайнятості. Протягом 2016 року статус безробітного мали 1269 осіб з інвалідністю. За направленнями центрів зайнятості працевлаштовані 373 безробітних інвалідів, або 29,4 %.
36	Посилення контролю за станом виконання підприємствами, установами та організаціями вимог ст.ст. 19, 20 Закону України «Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні» в частині додержання нормативів робочих місць для працевлаштування інвалідів.	Постійно	В обласному відділенні Фонду соціального захисту інвалідів здійснюється щомісячний аналіз реєстрації підприємств. З початку року видано 143 довідки про реєстрацію у відділенні Фонду, у тому числі повторно, у зв'язку зі зміною назви або місцезнаходження – 22. За результатами 2016 року із 2651 роботодавців області (із чисельністю працюючих понад 8 осіб), 2114 – виконали норматив створення робочих місць для працевлаштування інвалідів, 537 - норматив не виконали, із них 464 – бюджетні установи. Відповідно до наданих звітів про зайнятість і працевлаштування інвалідів за 2016 рік, на підприємствах області працювали 9821 інвалідів. Кількість робочих місць, яка в межах встановленого нормативу мала бути створена роботодавцями, за звітний період становила 7743. За невиконання у 2016 році нормативу робочих місць для інвалідів по 73 суб'єктах господарювання нараховано 1460,3 тис. грн адміністративно-господарських санкцій та пені, із них 57 – повністю сплатили борг до державного бюджету на загальну суму 994,4 тис. гривень. Відповідно до Угоди про співробітництво та організацію взаємовідносин у сфері здійснення державного нагляду та контролю за

			дотриманням вимог чинного законодавства щодо працевлаштування інвалідів між Територіальною інспекцією з питань праці в області та обласним відділенням Фонду соціального захисту інвалідів відбувся обмін інформацією про здійснення планових та позапланових перевірок роботодавців щодо дотримання ними законодавства про зайнятість та працевлаштування інвалідів за додатково узгодженою формою. У листопаді 2015 року між обласним відділенням Фонду соціального захисту інвалідів та Управлінням держпраці в області підписано Угоду про співробітництво та організацію взаємовідносин у сфері здійснення державного нагляду та контролю за дотриманням вимог чинного законодавства щодо працевлаштування інвалідів. Окрім цього, міським головам та головам районних державних адміністрацій направлено інформаційні довідки про стан роботи стосовно виконання законодавства щодо соціального захисту інвалідів по відповідних районах та містах для врахування при розгляді даного питання на сесіях міських рад та засіданнях колегій районних державних адміністрацій.
37	Проведення семінарів з керівниками підприємств у рамках соціально-відповідального співробітництва, щодо зміни ставлення роботодавців до залучення осіб з інвалідністю до виробничих процесів.	Постійно	У рамках соціально-відповідального співробітництва, щодо зміни ставлення роботодавців до залучення осіб з інвалідністю до виробничих процесів з керівниками підприємств області протягом 2016 року проведено 905 відповідних семінарів у яких взяли участь 8306 роботодавців.
38	Проведення інформаційно-роз'яснювальної роботи щодо застосування законодавства про працю, у тому числі гарантій інвалідам.	Постійно	З метою розвитку соціального діалогу, недопущення порушень трудового законодавства та підвищення рівня оплати праці у 2016 році для представників підприємств, установ, організацій Департаментом соціального захисту населення спільно з соціальними партнерами проведено 21 захід. У районах та містах області проведено 14 семінарів-навчань.
39	Здійснення моніторингу рівня доступності будівель установ, що належать до сфери управління Мінсоцполітики, та сприяння безперешкодному доступу інвалідів до всіх об'єктів громадського та цивільного призначення, освітніх закладів, транспорту	Постійно	На даний час в області для осіб з інвалідністю забезпечено вільний доступ до будівель місцевих органів соціального захисту населення (28), територіальних центрів соціального обслуговування (надання соціальних послуг) (37), інтернатних закладів (14), центрів соціальної реабілітації дітей-інвалідів системи соціального захисту (5), центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді (7), центрів для ВІЛ-інфікованих дітей та молоді

	та зв'язку, культурно-туристичних, фізкультури та спорту.		(2), центру матері та дитини (1). Біля зазначених установ створені спеціальні парковочні місця для транспортних засобів інвалідів. У 2016 році облаштовано пандусами: 3 медичні заклади, 1 магазин, 2 відділення поштового зв'язку та 5 об'єктів різного функціонального призначення. Проводяться роботи по капітальному ремонту асфальтового покриття вулиць при цьому, в межах проектної документації, встановлюються понижені бордюри для безперешкодного руху інвалідних візків на перетинах вулиць і пішохідних тротуарів. В області створені комітети забезпечення доступності інвалідів та інших маломобільних груп до об'єктів соціальної та інженерно-транспортної інфраструктури.
40	Посилення контролю за недопущенням всіх форм насильства до інвалідів з метою запобігання всім видам дискримінації за ознакою інвалідності.	Постійно	Регіональною угодою між Чернігівською обласною державною адміністрацією, профспілковими об'єднаннями і господарськими органами області на 2011-2015 роки передбачено спільні зобов'язання сторін щодо рекомендацій під час укладання колективних договорів, включення до них ряду зобов'язань, в тому числі, щодо забезпечення жінкам і чоловікам права на однакові можливості при найманні на роботу, застосування однакових критеріїв вибору при найманні; вільний вибір професії чи роду роботи, на просування по службі та гарантію зайнятості, у тому числі для інвалідів, рівну винагороду, включаючи одержання пільг, на рівні умови щодо рівноцінної праці, а також на рівний підхід до оцінки якості роботи; соціальне забезпечення, зокрема при виході на пенсію, безробітті, хворобі, інвалідності, по старості та в інших випадках втрати працездатності, а також права на оплачувану відпустку; охорону здоров'я та безпечні умови праці.
41	Проведення санітарно-освітньої роботи з використанням теле-, радіо- та друкованих засобів масової інформації щодо профілактики первинної інвалідності серед населення області.	Постійно	В області проводиться санітарно-просвітня робота з використанням друкованих та електронних засобів масової інформації щодо профілактики первинної інвалідності серед населення. На сторінках обласних газет «Деснянська правда», «Гарт», «Чернігівські відомості» організовані постійно діючі рубрики «Здоров'я», в яких, за участі медичних працівників, висвітлюються медико-соціальні проблеми осіб з інвалідністю. Медичними працівниками лікувально-профілактичних закладів області у 2016 році проведена наступна санітарно-освітня робота з

			профілактики первинної інвалідності серед населення області: – виступи на телебаченні – 24; – виступи на радіо – 12; – розміщення матеріалів в друкованих засобах масової інформації – 34; – розміщення матеріалів в інтернетвиданнях – 61; – прочитано лекцій – 86; – проведено бесід – 1894.
42	Сприяння підвищенню рівня поінформованості населення щодо особливих потреб інвалідів, формування поваги до їх прав, особистості та гідності через засоби масової інформації області та веб-сайти облдержадміністрації, райдержадміністрацій, виконавчих комітетів міських рад.	Постійно	З метою висвітлення діяльності місцевих органів влади щодо соціального захисту населення з особливими фізичними потребами засобами масової інформації проводяться тематичні радіо- та телепередачі, а також започатковані постійні рубрики. На веб-сайтах обласної державної адміністрації, Департаменту соціального захисту населення обласної державної адміністрації, районних державних адміністрацій та міських рад постійно розміщуються відповідні інформаційно-роз'яснювальні матеріали, статті щодо соціального захисту та соціального обслуговування осіб з обмеженими фізичними можливостями. У 35 періодичних друкованих виданнях області періодично висвітлюються матеріали про роботу місцевих органів виконавчої влади та самоврядування, зміни в законодавстві, правила гідного піклування про осіб з обмеженими фізичними можливостями, та інші рубрики, які висвітлюють питання соціального захисту інвалідів. Так, наприклад в районних газетах «Новини Придесення», «Коропщина», «Наше слово», «Носівські вісті», «Сіверський край», «Чернігівський вісник» висвітлювались питання щодо професійної реабілітації інвалідів, безоплатного забезпечення технічними та іншими засобами реабілітації, виплати разової грошової допомоги до 5 травня, тощо. Департамент соціального захисту населення обласної державної адміністрації плідно співпрацює з обласною газетою для інвалідів «Живи з надією» та газетою «Деснянська правда». В місцевих управліннях соціального захисту населення на інформаційних стендах постійно розміщується та оновлюється інформація щодо професійної реабілітації інвалідів та актуальних питань соціального захисту зазначеної категорії громадян. З метою привернення уваги до проблем осіб з інвалідністю щорічно

			в обласному філармонійному центрі фестивалів та концертних програм до Міжнародного дня осіб із інвалідністю проводяться урочисті заходи з залученням місцевих органів виконавчої влади та громадських організацій інвалідів. Організовується виставка образотворчого та декоративно - прикладного мистецтва з творів інвалідів, обласна фото – виставка та проводиться концертна програма за участю осіб з інвалідністю.
43	Здійснення організації супроводу відеосюжетів, підготовлених телеорганізаціями області відповідно до угод про висвітлення діяльності обласної державної адміністрації, сурдоперекладом або субтитруванням.	Постійно	З метою забезпечення сурдоперекладу інформаційних передач Чернігівської обласної державної телерадіокомпанії, зокрема офіційних повідомлень, виступів, звернень, на обласному телебаченні працює сурдоперекладач. У 2016 році було передбачено з обласного бюджету фінансування на суму 25 тис. гривень.